

вихідному тексті за сферою вживання, ступенем експресії та зниженості; частим прийомом також є генералізація, тобто переклад сленгізму в українському висловлюванні словом або виразом з більш загальним значенням і сферою вживання. Перекладач також використовує прийом конкретизації, замінюючи вирази із загальним значенням на більш конкретні і зрозумілі українському глядачеві.

У підсумку, переклад сленгу у кіно є складним завданням, яке вимагає від перекладача глибокого розуміння культурного та мовного контексту, креативності та вміння зберігати автентичність та виразність мовлення персонажів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Як я зустрів вашу маму. URL: <https://userials.pro/5232-yak-ya-zustriv-vashu-mamu.html>
2. How I Met Your Mother Script. URL: https://www.dailyscript.com/scripts/How_I_Met_Your_Mother_-_Pilot.pdf
3. Mattiello E. An introduction to English slang: a description of its morphology, semantics and sociology. Milano: Polimetrica. 2008. 324 p.

Т. М. Пушкар, І. С. Левковський
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ АНГЛОМОВНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Художній переклад – це важливий механізм культурного обміну, який дозволяє передавати ідеї, концепції та емоції між різними мовами та культурами. Перекладачі зіштовхуються з численними викликами, коли перекладають художні тексти, оскільки їм потрібно передати не лише смислове навантаження, але й стиль, метафоричність та атмосферу оригіналу. Особливості англо-українського художнього перекладу становлять велике поле для дослідження.

По-перше, це – мовна і культурна відмінність. Англійська та українська мови належать до різних мовних груп, тому перекладачі повинні враховувати цю відмінність під час перекладу. Наприклад, деякі вирази, фразеологізми або культурні асоціації можуть мати різне значення або навіть бути відсутніми в іншій мові. Такі нюанси потребують ретельного вивчення та адаптації під час перекладу, наприклад: *There was no garret at all, and no cellar – except a small hole, dug in the ground, called a cyclone cellar* – *Горища не було*

зовсім, не було й погребів, якщо не брати до уваги *підземний сховок* [3]. *Cyclone cellar* – підземний льох, що використовується для притулку від циклону чи смерчу. В Україні, де смерчів не буває, як у США, такі льохи практично відсутні, тому перекладач застосовує зрозуміле українському читачеві поняття «підземний сховок», яке, у даному випадку, забезпечує адекватний переклад.

Творчий підхід важливий при перекладі, хоча перекладачі прагнуть зберегти стиль оригіналу, та іноді точний еквівалент важко знайти. Таким чином, перекладачі часто вибирають між буквальною та передачею загального змісту, використовуючи свій власний творчий підхід для забезпечення якості перекладу, наприклад: *There was a great cornfield beyond the fence, and not far away she saw a Scarecrow, placed high on a pole to keep the birds from the ripe corn* – *За парканом починалося широке поле кукурудзи, а серед нього на високій жердині стримів солом'яник – опудало від птахів* [3].

Однією з ключових задач перекладу художньої літератури є передача лексико-семантичних особливостей оригінального тексту. Хоча поняття “лексико-семантична особливість” не має єдиного чіткого визначення, в контексті підходу до поняття лексичної семантики як науки про значення окремого слова чи виразу [4], його можна охарактеризувати наступним чином: лексико-семантична особливість – це специфічна властивість слова чи виразу, яка визначається через їхню семантичну структуру (значення, конотація, вживання та контекст); вона включає рідковживані слова, їхні конотації та асоціації, варіанти інтерпретації та вживання, визначає відтінки мовлення та стилістику й відображає культурний, історичний і соціальний контекст.

Оскільки відтворення лексико-семантичних особливостей вихідного тексту та його змісту, в цілому, досягається дотриманням адекватності та еквівалентності, О. М. Линтвар пропонує розглянути сім способів прямого (буквального) та непрямого перекладу [2, 146].

До прямого перекладу відносяться наступні три способи [2: 146]:

1. Запозичення, які стосуються насамперед власних назв, наприклад: *But he was as lonely here as in his jungles at Boggley Wollah* – *Та насправді він був такий же самотній, як і в джунглях свого Боглі-Уолага*. Використовується цей спосіб і для передачі реалій: *...you are a'most come around, sir* – *...ви вже таки піддужали, сер* [3].

2. Калькування – спосіб перекладу, за якого «складові частини слова чи словосполучення замінюються у мові перекладу прямими відповідниками» [1: 95]: *It coursed through her veins like an insidious uprising, a mad insurrection against a lifetime of spurious happiness she felt she had been sent need to* – *Це відчуття гуляло в її жилах підступним бунтом, шаленим повстанням*

проти того оманливого пожиттєвого щастя, на яке вона, схоже була приречена [3].

3. Дослівний переклад:

До непрямого перекладу відносяться наступні три способи [2: 146]:

1. Транспозиція – «перехід слова із однієї частини мови в іншу або використання однієї форми мови у функції іншої» [2: 146]. Наприклад: *We had a **quiet** day on Sunday – Неділя проминула **спокійно*** [3]. Тут бачимо перетворення прикметника у прислівник.

2. Модуляція – варіювання повідомлення. Такий спосіб перекладу використовується в ситуації, коли дослівний чи транспонований переклад дає граматично правильне висловлювання, але воно суперечить духу мови перекладу [2, 146]. Наприклад: *This is the device to keep him out of the way – Це все навмисно придумано, щоб він не заважав* [3].

3. Еквіваленція: (*“There is nothing **to be done**,” said the little woman, calmly – Тут нічого вже **не вдієш**, – відказала старенька напрочуд спокійно*) [3].

4. Адаптація – спосіб перекладу, який «доцільно використовувати в тому випадку, коли в мові перекладу не існує ситуації, про яку йдеться в мові оригіналу, тому її передають за допомогою еквівалентної ситуації» [2: 146]: *... he and Brummel were **the leading bucks of the day** – він і Бруммель були тоді **найпершими гуляками*** [3].

Отже, успішний художній переклад потребує не лише знання двох мов, а й розуміння культурних контекстів та вміння перекладача відтворювати почуття та емоції автора. Таким чином, англо-український художній переклад – це складний, але захоплюючий процес, який вимагає не лише лінгвістичних, але й творчих навичок та знань для адекватної передачі лексико-семантичних особливостей оригінального тексту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Гудманян А.Г., Сітко А.В., Єнчева Г.Г. Основи перекладознавства: навчальний посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2020. 352 с.

2. Линтвар О. М. До проблеми художнього перекладу. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія"*. Серія : Філологічна. 2012. Вип. 30. С. 144-147.

3. Некряч Т. Є., Чала Ю. П. Через терени до зірок: Труднощі перекладу художніх творів. [укр.]: Навчальний посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 200 с.

4. Lexical Semantics. URL: <https://oxfordre.com/linguistics/display/10.1093/acrefore/9780199384655.001.0001/acrefore-9780199384655-e-29>